

Maak Opsterland asbestvrij.

Als eerste gemeente in Fryslân.

Koploper op het gebied van

Volksgezondheid en Milieu.

Asbest verwijderen.

Asbest van het dak op 31 december 2024.

Met ingang van 2025 zijn asbestdaken in Nederland verboden. De maatregel moet milieu- en gezondheidsproblemen door asbest voorkomen. Asbest is een kankerverwekkende stof en verspreiding van en blootstelling aan asbest moet worden vermeden.

Daken kunnen door de jaren heen aangetast worden door weer en wind waardoor er mogelijk asbestvezels vrijkomen: verwijdering (sanering) is op enig moment noodzakelijk. Daken moeten veilig worden gesaneerd. Hiervoor gelden regels.

Subsidieregeling verwijdering asbestdaken.

De rijksoverheid heeft een budget beschikbaar gesteld van € 75 miljoen. In de kosten van de sanering werd een bedrag van € 4,50 per m² subsidie verstrekt. Op 15 december 2018 is de regeling gesloten omdat het budget is uitgeput. Het is niet bekend of er nieuw budget komt.

De provincie Fryslân heeft in 2017 een regeling als proef ingevoerd. De regeling kreeg de titel mee van: **Asbest eraf en zonnepanelen erop**. Ook de provincie betaalde een subsidie van € 4,50 per m². Stapeling van subsidie heeft gewerkt. Ook het provinciale budget is nu uitgeput.

LECO energie heeft op verzoek van EnergievanOns aan deze proef meegedaan.

De uitvoering van de regeling staat bol van de vele verplichtingen waaraan de subsidie-vrager moet voldoen. Terecht want daaruit blijkt, dat asbest een heel gevaarlijk goedje is en ernstig gevaar voor de volksgezondheid kan opleveren.

Als de ervaringen mogen meetellen bij toekomstige subsidieregelingen zou nog eens kritisch naar de subsidievoorwaarden moeten worden gekeken. De voorwaarden zijn belastend en vertragen het uitvoeringsproces:

- Bij toekenning van de subsidie zou bijvoorbeeld kunnen worden gesteld, dat een voorschot van 80% van de totaalsubsidie betaalbaar wordt gesteld, zeker wanneer energie-coöperaties daarbij zijn betrokken.
- De rest wordt uitbetaald als de werkzaamheden door een gecertificeerd bedrijf zijn uitgevoerd en het asbest gecontroleerd verwijderd en afgevoerd is.

De subsidie alleen is niet voldoende om de kosten van de asbestsanering te betalen. De eigenaar van het gebouw moet ook een deel van de kosten dragen.

Dan is de asbestsanering weliswaar geregeld, maar blijft de eigenaar nog zitten met een eigendom van een dak dat niet is afgedekt. De nieuwe dakbedekking vraagt een forse investering. Rekening moet worden gehouden met een bedrag van € 30 tot € 35 per m². Het hangt er ook van af of het dak geïsoleerd moet worden.

Het volleggen van de daken met zonnepanelen is voor de energie-coöperaties en zeker de lokale Mienskippen een goede zaak. Echter de laatste tijd springen diverse commerciële bedrijven (waaronder grote energiebedrijven) in dit gat van de markt. Of dat in de praktijk ook een goede zaak is, is zeer de vraag. Deze marktpartijen, die de volledige klus willen, stellen als eis dat het moet gaan om een dakoppervlakte van minimaal 800 m² en dan moet het dak ook nog een gunstige ligging hebben om de dakoppervlakte met zonnepanelen te bedekken. Een hellend dak dat bijvoorbeeld noord-zuid gericht is is voor het leggen van zonnepanelen op de noord-zijde **niet geschikt**. Het complete project van asbestsanering en zonnepanelen op het dak is dan financieel niet interessant. Er wordt door deze commerciële partijen dan ook vaak van afgezien.

Het kan toch nooit de bedoeling zijn, dat de eigenaar en de lokale energie-coöperaties er goed voor zijn om de niet rendabele projecten tot een goed eind te brengen?

Als er een gemeentelijke subsidieregeling tot stand zou kunnen komen, zou een van de voorwaarden kunnen zijn, dat de totale investering van asbest-sanering en –verwijdering wordt gedekt en de lokale energie-coöperaties opdrachtgever zijn.

Waarom wordt de koppeling zo nadrukkelijk gelegd op de energie-coöperaties?

De lokale energie-coöperaties verkopen de opgewekte stroom aan hun eigen leveringsbedrijf van stroom, namelijk **EnergievanOns**.

Opsterlandse stroom of Gordykster stroom wordt door genoemd leveringsbedrijf tegen een lager bedrag aan de klanten in Opsterland gefactureerd. LECO heeft het beleid, dat de wederverkopersvergoeding van EnergievanOns voor een bedrag van € 40 per jaar (alleen bij klant van stroom en gas) aan de door de klant aangewezen vereniging/organisatie in de dorpen wordt uitbetaald.

Bij andere (commerciële) partijen is dit niet het geval.

P10-gemeenten.

Opsterland is een van de P10-gemeenten. De grootste gemeenten in oppervlakte van Nederland. Deze plattelands-gemeenten hebben een specifieke problematiek, die voor meer verstedelijkte gemeenten niet van toepassing is. De problematiek met asbestdaken op boerderijen, stallen, schuren enz., maar ook op woningen en bijgebouwen heeft blijvende aandacht en zorg van het bestuur van de P10.

De toenemende problematiek van de asbestdaken hebben wij eind november 2018 onder de aandacht gebracht van het bestuur van P10. Begin 2019 is de reactie ontvangen. Twee dingen zijn interessant, namelijk :

1. in de wettekst staat dat na 31 december 2024 asbestdaken verboden zijn. In het uitvoeringsprogramma 2019-2023 van de P10 is benoemd dat er een forse opgave ligt ten aanzien van de sanering (uiterlijk 31 december 2024) van asbestdaken. Plattelandsgemeenten hebben hierin een andere positie dan stedelijke gemeenten gelet op de grote aantallen m² asbestdaken op agrarische en voormalige agrarische bedrijfsgebouwen.
2. Het gaat de P10 vooral om inzet op toereikende budgetten voor de saneringsopgave. Wij willen dat bereiken door aan te haken bij de reeds bestaande kennis en kanalen bij onze leden, zoals die van de gemeente Hof van Twente.

Aldus geciteerd uit de brief van de P10.

Aantallen m² asbestdaken in Opsterland.

Hoe groot is de problematiek in Opsterland? Waar praten wij over als het gaat over het aantal m²?

Uit contacten met de gemeente blijkt, dat er aan gewerkt wordt om een goed beeld te krijgen van de asbestproblematiek en het aantal m² asbestdaken. Het wordt ook breder onderzocht en niet alleen voor de gemeente Opsterland.

Het is bekend, dat bij de waarde-grondslag van het onroerend-goed voor de berekening van de Onroerend Zaak Belasting (afgekort OZB) rekening wordt gehouden met het al dan niet aanwezig zijn van asbest. Als asbest aanwezig is, vindt een waarde-verlaging van het onroerend-goed plaats op basis van het aantal m² asbest. Dit houdt in dat, door een selectie van het onroerendgoed-bestand, de totale verlaging van de waarde en het aantal m² asbest kan worden vastgesteld. De totale verlaging van de opbrengst van deze OZB-belasting is daarmee eenvoudig vast te stellen. Deze aftrek van de waarde van het onroerend-goed kan weer worden gecorrigeerd als het asbest is verwijderd. Dientengevolge stijgt de OZB weer. De hogere OZB-opbrengst in de nabije toekomst kan ingezet worden om de eigenaren van de asbest-daken te compenseren in de lasten van de investering.

Gemeentelijke subsidieregeling asbest-sanering.

Het zou een goede zaak zijn om een gemeentelijke subsidieregeling asbestverwijdering in te voeren. De voormalige subsidieregeling van de provincie Fryslân kan als voorbeeld dienen. Het principe was om € 4,50 per m² asbest aan subsidie te verstrekken in de saneringskosten.

Uitgaande van de kosten van asbestsanering van € 10 tot € 15 per m² is de gemeentelijke subsidieregeling niet toereikend om de kosten te dekken.

De rijksregeling, die nu is stopgezet vanwege de uitputting van het budget, zou opnieuw kunnen werken als in het kader van de volksgezondheid en milieu-maatregelen extra rijksbudget beschikbaar wordt gesteld.

Het bestuur van LECO energie heeft ook bij gerealiseerde projecten in het kader van de regeling **Asbest eraf, zonnepanelen erop** uit eigen middelen een bedrag van € 4,50 per zonnepaneel betaald in de saneringskosten.

Uitgangspunten notitie gemeentelijke energietransitie.

In deze notitie staat vermeld, dat de voorkeur bestaat om zoveel mogelijk p.v.-installaties aan te leggen op daken van woningen en bedrijfsgebouwen. Het staat vast dat hiermee de energie-neutraliteit niet kan worden gehaald. Voorzien wordt dat het, naast zonnepanelen op daken, toch noodzakelijk zal zijn ±**100 ha** zonneweiden aan te leggen. We zullen zoveel mogelijk moeten voorkomen dat die op agrarische gronden worden aangelegd.

Om de asbestsanering in Opsterland voortvarend ter hand te nemen kan, zodra de oppervlakte aan asbest in Opsterland is vastgesteld, de doelstelling van 100 ha mogelijk aanmerkelijk teruggebracht worden.

Nieuwe dakbedekking op de gebouwen, stallen enz.

Eerder in deze pleitnota is opgemerkt, dat de investering in een nieuw dak varieert van € 30 tot € 35 per m². Afhankelijk of er voor geïsoleerde dakbedekking wordt gekozen of niet. Als voorbeeld een project in Ureterp, waar het gaat om een dakoppervlak van 1300m². De investering in de dakbedekking is te berekenen op $1300 \text{ m}^2 \times € 35 = € 45.500$. Omdat niet elke dakeigenaar onder de btw-wetgeving valt, wordt ervoor gekozen dat LECO energie de investering voorfinanciert. De jaarlijkse lasten zijn te berekenen op basis van annuïteit van 20 jaar en 1,5% $\times € 45.500 = € 2650$. Per maand € 220,-- afgerond. Dat zijn geen geringe maandelijkse lasten.

Ervan uitgaande dat LECO energie met gebruikmaking van de SDE-beschikking de zonnepanelen op de nieuwe daken kan installeren, wordt een jaarlijkse vergoeding betaald van € 2,50 per paneel. Deze kosten wordt vastgelegd in een recht van opstal. Het recht van opstal wordt gevestigd voor de duur van 15 jaar en notarieel vastgelegd. Daarna wordt de eigendom van de pv-installatie voor €1.-- Bij 600 panelen is dat per jaar € 1500,--.

Financiering.

De dak-eigenaar, die de nieuwe dakbedekking moet financieren zal bij de bekende banken een hypothecaire lening moeten afsluiten. Als er geen zonnepanelen worden geplaatst is het zeer de vraag of een laag rentedragende lening kan worden afgesloten. Voor een dak met zonnepanelen bestaat de mogelijkheid een groene lening aan te trekken. Om het verschil aan te duiden: voor een groene lening wordt een rente van 3,5% aangeboden. De jaarlijkse lasten zijn dan € 3201.

Dat is € 50 meer per maand.

Is er een alternatief?

Us Kooperaasje als overkoepelende organisatie van de bijna 50 Friese energie-coöperaties is in gesprek met het provinciebestuur om een energie-werkplaats nieuwe stijl met een servicebureau op te richten.

Geruime tijd wordt al druk uitgeoefend op genoemd bestuur om de nieuwe organisatie zodanig op te zetten, dat er ten behoeve van lokale energie-coöperaties een financieel depot wordt ondergebracht van de Bank Nederlandse Gemeenten. Hierbij wordt gedacht aan een depot met een omvang van € 10 miljoen ten behoeve van de financiering van zonnepanelen-projecten. Het bestuur zou na goedkeuring door een deskundig team, en onder nader te bepalen voorwaarden, aan de individuele energie-coöperaties de financiering kunnen verstrekken. De rente die zou moeten worden betaald zal tussen 1 en 1,5% liggen. Het wordt dan een zogenaamde **gebouw-gebonden financiering**.

Voorstel in het kader van deze pleitnota.

- a. In het kader van de asbestsanering van gebouwen, stallen, schuren en dergelijke een subsidieregeling voor de kosten van asbestsanering te ontwerpen en door de gemeenteraad te laten vaststellen;
- b. het realiseren van een leningendepot van de Bank Nederlandse Gemeenten bij Us Kooperaasje te ondersteunen.
Mocht dit om enige reden niet kunnen, dan als gemeente Opsterland een gebouw-gebonden lening verstrekken aan de dakeigenaren in het kader van de asbestsanering; het is niet ongebruikelijk om dat als gemeente te doen (voorbeeld gemeente Heerenveen);
- c. de onder a. en b. genoemde voorstellen in OWO-verband op elkaar af te stemmen en in te voeren.

Lippenhuizen, 24 februari 2019.

Maak Opsterland asbest vrij. Topprioriteit 1.